

Kertomuksen tausta: Alkusanat

”Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala.” (Joh. 1:1.)

Avaintekstit:

Joh. 1:1-5;
1. Moos. 1:1;
Joh. 1:9-13;
Joh. 3:16-21;
Joh. 9:35-41;
Matt. 7:21-23;
Joh. 17:1-5.

Ensimmäinen tutkistelu käsitteli Johanneksen teoksen loppua, jossa kerrottiin, miksi hän kirjoitti evankeliuminsa. Tämän viikon tutkistelussa palaataan evankeliumin alkuun, jossa Johannes näyttää suunnan, johon hän Pyhän Hengen innoittamana aikoo johdattaa lukijan. Uuden testamentin kirjoittajat esittelevät usein kirjoituksensa ensimmäisissä sanoissa ja kappaleissa aiheet, joita he aikovat käsitellä. Näin tekee myös Johannes, jonka teemat esitetään osana suurta kosmista katsausta, jossa kuvataan Jeesusta Kristusta koskevia ensisijaisia totuuksia - totuuksia, jotka ulottuvat aikaan ennen luomista.

Johanneksen kirjan alussa oleva esitys antaa lukijoille, jotka jo tietävät, että Jeesus on Messias, edun, jota itse kirjan tapahtumien henkilöillä ei ollut. Lukija näkee selvästi ne suuret teemat, joihin evankelista palaa kertoessaan Jeesuksesta. Nämä suuret teemat sijoittuvat historialliseen ajanjaksoon Jeesuksen maanpäällisessä elämässä.

Tämän viikon tutkistelu aloitetaan alkusanoista (Joh. 1:1-18) ja sen pääteemoista tehdään yhteenveto. Näitä teemoja tarkastellaan myöhemmin myös muissa kohdin Johanneksen evankeliumia.

ALUSSA - JUMALAL- LINEN SANA

Lue Joh. 1:1-5. Mitä nämä sanat paljastavat Sanasta, Jeesuksesta Kristuksesta?

Johanneksen evankeliumi alkaa tällä hämmästyttävällä ajatuksella: "Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala." (Joh. 1:1.) Tämä yksi kaunis jae sisältää niin syvällisen ajatuksen, että tuskin voimme käsittää sen täysin.

Ensinnäkin evankelista viittaa luomiskertomukseen: "Alussa - -." (1. Moos. 1:1.) Sana oli olemassa jo ennen maailmankaikkeuden alkua. Näin Johannes vahvistaa Jeesuksen iankaikkisen olemassaolon.

Seuraavaksi hän jatkaa: "Sana oli Jumalan luona - -." Johannes kertoo Joh. 1:18, että Jeesus on "Isän vierellä". Vaikka kuinka yritämme hahmottaa, mitä tämä tarkalleen ottaen tarkoittaa, yksi asia on varma: Jeesus ja Isä ovat läheisessä yhteydessä toisiinsa.

Sitten hän sanoo: "- - ja Sana oli Jumala." Miten Sana voi olla Jumalan luona ja samalla olla Jumala? Vastaus löytyy kreikan kielestä, jossa käytetään määräistä artikkelia substantiivin edessä. Suomen kielessä ei tällaista piirrettä ole. Kreikan määräinen artikkeli viittaa johonkin tiettyyn esineeseen tai henkilöön.

Lauseessa "Sana oli Jumalan luona" termissä "Jumala" on kreikan kielessä artikkeli, joka viittaa siis tiettyyn henkilöön, Isään. Sana oli Isän luona. Sen sijaan lauseessa "ja Sana oli Jumala" termissä "Jumala" ei ole artikkelia, mikä tässä yhteydessä viittaa jumaluuden olemukseen. Toisin sanoen Sana oli sitä, mitä Jumala oli. Näin siis Jeesus on Jumala - ei Isä, vaan Poika, jumaluuden toinen persoona.

Apostoli vahvistaa tämän käsityksen, sillä Joh. 1:3, 4 mukaan Jeesus on kaiken luodun Luoja. Kaikki, mitä ei alun perin ollut olemassa, mutta tuli sitten olemassa olevaksi, on luotu Jeesuksen, Luojan, kautta.

"Ikuisista ajoista Herra Jeesus Kristus oli yhtä Isän kanssa, hän oli 'Jumalan kuva', hänen suuruutensa ja ylevyytensä kuva, 'hänen kirkkautensa säteily'." (4AO 11.)

Miksi Kristuksen täydellinen jumaluus on niin tärkeä osa teologiaamme? Mitä me menettäisimme, jos Jeesus olisi jollakin tavalla pelkkä luotu olento?

LIHAKSI TULLUT SANA

Lue Joh. 1:1-3, 14. Mitä nämä jakeet kertovat meille siitä, että Jeesus, Jumala itse, teki - ja miksi tämä toisuus on tärkein, jonka voimme koskaan tietää?

Johannes ei aloita evankeliumiaan Jeesus-nimellä tai hänen roolillaan Messiaana/Kristuksena, vaan termillä *logos*. Sitä käytettiin filosofiassa viittaamaan maailmankaikkeuden rationaaliseen rakenteeseen tai itse logiikan ja järjen ideaan.

Vaikutusvaltainen Platon oli jakanut todellisuuden kahteen tasoon. Toinen taso on taivaallinen ja muuttumaton, missä vallitsee absoluuttinen täydellisyys. Toinen on ympärillämme oleva taso, joka on katoavainen, muuttuva, hyvin epätäydellinen toisinto tuosta täydellisestä tasosta, missä se sitten olikin. (Platon ei koskaan itse vastannut tähän kysymykseen.) Joissakin filosofioissa *logos* tunnistettiin joksikin abstraktiksi välikappaleeksi ikuisten ja katoavaisten välillä.

Johannes käyttää termiä täysin eri tavalla. Hän väittää, että totuus, *logos*, ei ole eteerinen ja abstrakti käsite, joka leijuu taivaan ja maan välissä. *Logos* on ihminen: Jeesus Kristus, joka tuli lihaksi ja asui keskeellämme (Joh. 1:14).

Johannekselle *logos* on Jumalan Sana. Vielä tärkeämpää on ymmärtää se, että Jumala kommunikoi kanssamme. Hän ilmaisi itsensä ihmiskunnalle, mitä radikaalimmalla tavalla: Jumala *tuli* yhdeksi meistä. Johanneksen evankeliumissa *logos* edustaa ikuista Jumalaa, joka astuu aika-avaruuteen, joka puhuu, toimii ja on vuorovaikutuksessa ihmisten kanssa henkilökohtaisella tasolla. Ikuisesta Jumalasta tuli ihminen, yksi meistä.

Apostoli osoittaa Joh. 1:14, että *logos* "tuli lihaksi ja asui meidän keskeellämme". Alkuteksti puhuu teltan pystyttämisestä keskellemme. Johannes viittaa 2. Moos. 25:8, jossa Jumala käski israelilaisia rakentamaan pyhäkön, telttarakennelman, jotta hän voisi asua heidän keskeellään. Samalla tavalla Jeesus tuli ihmiseksi verhoten kirkkautensa, jotta ihmiset voisivat olla kosketuksissa hänen kanssaan.

Mitä merkitystä on sillä, että Jumala itse, Luoja, tuli ihmiseksi, yhdeksi meistä, ja asui keskuudessamme? (Emme ole vielä edes päässeet siihen, että hän kuoli puolestamme!) Mitä tämä kertoo meille siitä, että Jumala rakastaa ihmiskuntaa? Miksi meidän tulisi ammentaa lohtua tästä hämmästyttävästä totuudesta?

**SANAN
KUULEMINEN
TAI
KUULE-
MATT
JÄTTÄMINEN**

**Lue Joh. 1:9-13. Mitä karua todellisuutta Johannes kuva-
vaa tässä siitä, miten ihmiset reagoivat Jeesukseen?**

Alkusanoissa (Joh. 1:1-18) kuvataan paitsi sitä, kuka on Jeesus Kristus, Sana (*logos*), mutta myös sitä, miten ihmiset suhtautuivat häneen. Häntä kutsutaan todelliseksi valoksi (Joh. 1:9), joka valaisee jokaisen ihmisen. Tuo valo valaisee maailman ja tekee sen ymmärrettäväksi. C. S. Lewis ilmaisee asian: "Uskon kristinuskoon kuten uskon auringon nousseen: ei pelkästään siksi että näen sen, vaan koska sen paistaessa näen kaiken muun." (Lainaus Kristillisessä lääkärilehdes-
sä 1/2016, s. 25.)

Katso, mitä Joh. 1:9 sanoo. Valo tulee kaikkia varten, mutta kaikki eivät ota sitä vastaan. Näemme huomisessa tutkimis-
telussa tärkeän teeman siitä, miten ihmiset ottavat Jeesuksen vastaan tai hylkäävät hänet. Teema on esillä jo tässä. Messias tuli oman kansansa, Israelin, luo, eivätkä monet ot-
taneet häntä vastaan Messiaana.

Roomalaiskirjeen luvuissa 9-11 Paavali käsittelee samaa traagista teemaa, että monet juutalaiset hylkäsivät Jeesuk-
sen. Paavali ei kuitenkaan päästä kirjettään negatiiviseen sä-
vyyn, vaan sanoo itse asiassa, että monet juutalaiset, pa-
kanoiden ohella, tulevat hyväksymään Jeesuksen Messiaak-
seen. Hän myös varoittaa pakanoita kerskailemasta juutalai-
sille. "Jos kerran sinut on leikattu irti villistä oliivipuusta, jo-
hon luonnonmukaisesti kuuluit, ja vastoin luontoa oksastet-
tu jaloon oliivipuuhun, niin totta kai nämä alkuperäiset oksat
voidaan liittää takaisin omaan puuhunsa." (Room. 11:24.)

Samoin Johannes sanoo, että kaikista Jeesuksen Vapahta-
janaan vastaanottavista tulee Jumalan lapsia. Tämä tapahtuu
uskomalla hänen nimeensä. (Ks. Joh. 1:12, 13.)

Alkusanojen ja evankeliumin loppuosan välillä on yhteys.
Apostoli kertoo kirjoittaneensa, jotta "te uskoisitte Jeesuksen
olevan Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä, kun uskotte, oli-
si elämä hänen nimensä tähden" (Joh. 20:31). Näin alku- ja
loppuosa muodostavat kokonaisuuden, jossa toisiinsa liitty-
vät käsitteet sulkevat sisäänsä kaiken niiden välissä tapah-
tuvan. Tämä kokonaisuus viittaa Johanneksen evankeliumin
kokonaistavoitteeseen - siihen, että ihmiset pelastuvat usko-
malla Jeesukseen Kristukseen Vapahtajanaan.

Miten elämäsi on muuttunut Jumalan lapsena?

UDELLEEN ESIINTYVÄT

TEEMAT:

USKO JA EPÄUSKO

Lue Joh. 3:16-21; Joh. 9:35-41 ja Joh. 12:36-46. Miten näissä teksteissä toistuu alkusanoissa esiintyvä uskoa ja epäuskoa koskeva teema?

Johanneksen evankeliumin mukaan ihmiskunta näyttää jakautuvan kahteen suureen ryhmään: niihin, jotka uskovat Jeesukseen ja hyväksyvät hänet Messiaaksi, sekä niihin, jotka eivät halua uskoa, vaikka heillä olisi siihen mahdollisuus.

Opetuslapsista yksitoista kuuluu ensimmäiseen ryhmään, samoin kuin muut kuten Nikodemos (joka tulee uskoon hitaasti), nainen kaivolla ja sokeana syntynyt mies. Toisessa ryhmässä ovat fariseukset ja ylipapit, 5 000 ihmisen ruokkimisihmeessä läsnäolleet ja jopa yksi opetuslapsista, Juudas.

Mielenkiintoista, että substantiivi ”usko” (*pistis*) ei esiinny Johanneksen evankeliumissa kertaakaan. Verbi ”uskoa” (*pisteuō*) esiintyy kuitenkin 98 kertaa, kun koko Uudessa testamentissa se esiintyy yhteensä 241 kertaa! Uskominen on hyvin tärkeä teema Johannekselle, sillä kristityksi tulemisella on hyvin aktiivinen merkitys. Jeesukseen uskovana oleminen on jotakin, mitä me teemme. Eikä se ilmene vain opinkohdisa, vaan siinä, miten me elämme. Kuten tiedämme, myös Paholainen uskaa Jeesukseen (ks. Jaak. 2:19).

Johanneksen mukaan näiden kahden ryhmän välinen suurin ero on siinä, miten he suhtautuvat Jeesukseen. Uskovat tai ne, jotka tulevat uskoon, suhtautuvat häneen avoimesti, silloinkin kun hän haastaa heidät tai nuhtelee heitä. He tulevat Jeesuksen luo karkuun juoksematta. Hän on heille loistava valo. Uskon kautta, uskomalla, heistä tulee Jumalan lapsia.

Sen sijaan ne, jotka eivät usko, tulevat yleensä Jeesuksen luo taistelemaan hänen kanssaan. Heille on ominaista enemmän pimeyden kuin valon rakastaminen. Heidän on vaikea hyväksyä Jeesuksen sanoja. He näkevät hänen rikkovan perinteitä, eikä hän täytä heidän odotuksiaan. He tuomitsevat Jeesuksen sen sijaan, että antaisivat hänen valonsa mitata ja tuomita heitä. Tätä asennetta nähtiin yhä uudelleen uskonnollisissa johtajissa, joiden olisi kansan hengellisinä ohjaajina pitänyt olla parhaassa tapauksessa ensimmäisiä, jotka olisivat ottaneet Jeesuksen vastaan.

Millä tavoin elät uskoasi Jeesukseen todeksi sen sijaan, että vain älyllisesti tunnustaisit hänet Messiaaksi? Miksi on tärkeää ymmärtää näiden ero? (Ks. Matt. 7:21-23.)

**UUELLEEN
ESIINTYVÄ
TEEMA:
KIRKKAUS**

Lue Joh. 17:1-5. Mitä Jeesus tarkoitti sanoessaan: "Isä, hetki on tullut. Kirkasta Poikasi, että Poika kirkastaisi sinut"?

Eiisessä tutkistelussa tarkasteltiin Johanneksen evankeliumin maanpäällistä, inhimillistä kerrontaa ihmisten välisistä yhteentörmäyksistä ja keskinäisestä vuorovaikutuksesta, jotka pyörivät aina sen ympärillä, kuka Jeesus on ja mitä hän tekee. Tänäpä keskitytään jumalalliseen, kosmiseen kerrontaan, joka myös löytyy Johanneksen evankeliumista.

Alkusanat alkavat tuolla kosmisella kerronnalla. Jeesus esitellään jumalallisena Poikana, maailmankaikkeuden Luojana. Jälleen kerran kaikki se, mitä ei alun perin ollut olemassa, mutta tuli olemassa olevaksi, on luotu Jeesuksen kautta. "Kaikki syntyi Sanan voimalla. Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä." (Joh. 1:3.) Myöhemmin viitataan hänen kirkkauteensa, joka hänellä oli tullessaan ihmiseksi inkarnaatiossa (Joh. 1:14). Johannes käyttää termejä kirkkaus (*doxa*, 'kirkkaus', 'kunnia') ja kirkastaa (*doxazō*, 'kirkastaa', 'kunnioittaa') puhuakseen sekä kunnian saamisesta ihmisiltä että kunnian tai kirkkauden saamisesta Jumalalta.

Johanneksen evankeliumissa Jeesuksen kirkastaminen liittyy käsitteeseen hänen kuolemansa ajankohdasta (vrt. Joh. 2:4; Joh. 7:30; Joh. 8:20; Joh. 12:23-27; Joh. 13:1; Joh. 16:32; Joh. 17:1). Risti on hänen kirkkautensa hetki.

Ajatus on varsin paradoksaalinen, koska ristiinnaulitseminen oli antiikin Rooman aikana kaikkein häpeällisin ja nöyryyttävin teloitustapa. Jumala ja risti ovat kertomuksessa toistensa vastakohtat, jotka havainnollistavat inhimillisen kertomuksen käännteiden kietoutumista jumalalliseen.

Inhimillisellä tasolla Jeesus kuoli tuskissaan, halveksittuna rikollisena, heikkoudessaan huutaen: "Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?" Ristin inhimillinen, synkkä puoli, esitetään erityisesti Matteuksen ja Markuksen evankeliumeissa (Matt. 27:46; Mark. 15:34).

Ristin loistokas puoli esitetään erityisesti Luukkaan ja Johanneksen evankeliumeissa (Luuk. 23:32-47; Joh. 19:25-30). Risti on pelastuksen ja armon paikka, jossa Jumalan Poika antaa itsensä Isälleen.

Kuinka ironista: Jumalan suurin kirkkaus paljastuu hänen suurimmassa häpeässään - hän itse kantaa maailman synnit harteillaan.

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Alfa ja omega*, osa 4, s. 11–17 tai *Aikakausien Toivo*, s. 9–16 tai *Rakkaudella Isältä*, s. 11–17.

”Herra Jeesus Kristus, jumalallinen Poika, on ollut olemassa ikuisuudessa erillisenä persoonana, mutta kuitenkin hän on yhtä Isän kanssa. Hän oli taivaan ylivertainen kirkkaus. Hän oli taivaallisten älyllisten olentojen komentaja, ja hänen oikeutenaan oli saada enkelien ihaileva palvonta. Tämä ei riistä Jumalalta mitään (lainaus jakeista Sananl. 8:22–27).

”Siinä totuudessa, että Kristus oli yhtä Isän kanssa ennen maailman perustamista, on valoa ja kirkkautta. Tämä valo loistaa pimeydessä ja se saa loisteensa jumalallisesta, alkuperäisestä kirkkaudesta. Tämä totuus, joka on itsessään ääretön salaisuus, selittää muita salattuja ja muuten selittämättömiä totuuksia, ja kuitenkin se on kätketty valoon, jota ei voi lähestyä ja jota ei voi käsittää.” (EGW 5BC 1126.)

”Jeesus sanoi: ‘Kun minut korotetaan maasta, minä vedän kaikki luokseni.’ (Joh. 12:32.)

Syntisen ihmisen tulee nähdä Kristus Vapahtajana, joka kuoli maailman syntien tähden. Kun katselemme Jumalan Karitsaa Golgatan ristillä, alamme ymmärtää Jumalan pelastussuunnitelmaa. Silloin Jumalan hyvyys johtaa meidät katumukseen. Kuollessaan syntisten puolesta Kristus osoitti rakkautta, joka ylittää ihmisen käsityskyvyn. Kun ihminen mietiskelee tätä rakkautta, se pehmentää hänen sydämensä, vaikuttaa hänen sisimmässään ja saa aikaan mielenmuutoksen. –

”Heidän [ihmisten] jokainen yrityksensä muuttaa elämänsä kulkua vilpittömästi oikeaan suuntaan, kertoo siitä, että Kristuksen voima vetää heitä puoleensa. Voima, jota he eivät tiedosta, tekee työtään heidän sydämessään. Omatunto herää ja heidän käyttäytymisessään tapahtuu muutos. Ihmisen omatunto herkistyy, kun hän Kristuksen voimasta alkaa miettiä ristin tapahtumia ja sitä, että hänen syntinsä ovat lävistäneet Jeesuksen.” (TKL2010 22, 23.)

Keskustelunaiheita:

1. Miksi Johannes puhui jo alussa Jeesuksesta Luojana? Mitä se kertoo meille luomisen merkityksestä kaikessa teologiassa? Miksi on tärkeää ymmärtää luominen sellaisena kuin se on ilmoitettu Raamatussa?

2. Mitä tapahtuu ristille, jos ikuisen Jumalan sijasta ristillä olisi kuollut luotu olento? Mitä menettäisimme, jos Jeesus olisi jotain muuta kuin ikuinen Jumala?